

Verslag meedenkavond Duurzaamheid in Bunschoten

Op dinsdagavond 16 februari 2021 kwamen bewoners en ondernemers bijeen in een digitale meedenkavond voor de Omgevingsvisie van de gemeente Bunschoten. Deze derde meedenkavond ging over allerlei onderwerpen binnen het thema 'Duurzaamheid in Bunschoten'. Tijdens de bijeenkomst praatten de inwoners mee over de toekomst van de gemeente aan de hand van een aantal thema's. Deze input wordt gebruikt om de Omgevingsvisie voor de gehele gemeente Bunschoten te maken.

Avondvoorzitter Sanne van Dijken opende de avond met een inleiding over de avond waarin ook een aantal spelregels voor een digitale bijeenkomst zijn gedeeld. Wethouder Wim de Jong heette iedere deelnemer welkom en stipte kort aan waar het deze avond over zou gaan. Daarna volgde een algemene uitleg over de Omgevingswet, de rol van Omgevingsvisie en werd door een beleidsmedewerker Duurzaamheid van gemeente Bunschoten een introductie op het thema Duurzaamheid gegeven.

De enthousiaste spreker deze avond was Tony van Echten, hij nam de deelnemers mee vanuit zijn achtergrond met Warmte en Koudeopslag in de gemeente Bunschoten. Hij vertelde een verhaal over duurzame innovaties voor woningen en bedrijven en hij vertelde over de opgave op het gebied van duurzaamheid in de toekomst.

Na dit plenaire deel was het tijd voor de deelnemers om aan de slag te gaan. Zij schoven digitaal aan bij thematafels: 'Klimaat en weer', 'Klimaat en circulariteit' en 'Klimaat en energietransitie'. Hoe willen we dat ons leefklimaat is in de toekomst? Waar kunnen we verduurzamen? Hoe zorgen we voor meer duurzame energie in Bunschoten? En hoe bereiden we ons het best voor op de impact van klimaatverandering? Daar ging het onder andere over op deze avond. De inbreng wordt gebruikt door de gemeente Bunschoten om de Omgevingsvisie op te stellen. Hieronder volgt een verslag van de belangrijkste punten die op tafel zijn gekomen, gesorteerd per thema.

Klimaat en weer

- De meeste deelnemers geven aan dat klimaatadaptatie een uitdaging is voor de komende jaren. Het opvangen van veranderende (steeds extremere) weersomstandigheden, namelijk hittegolven, droogteperiodes, hevige neerslag en overstromingen, wordt steeds urgenter en belangrijker.
- Wat terugkomt onder de deelnemers is dat het belangrijk is om zuinig te zijn op wat er is in Bunschoten. Zo wordt bijvoorbeeld aangegeven dat groen moet blijven wat groen is.
- In zekere zin wordt goed zorgen voor een fijne leefomgeving die bestendig is tegen hitte, droogte, hevige neerslag en overstromingen ook wel gezien als goed rentmeesterschap. Volgens de deelnemers is het belangrijk om goed te zorgen voor wat ons gegeven is.
- Als concrete opgave voor de toekomst wordt het voorkomen van wateroverlast genoemd. Het verhogen van de grondwaterstand en het creëren van meer water en wateropvang wordt gezien als belangrijk. Als optie wordt het aanleggen van uiterwaarden genoemd. Zo kan Bunschoten zich voorbereiden op extremere weersomstandigheden in de toekomst.
- In de (nieuwbouw)wijken en tuinen mag van de deelnemers meer groen komen. Door meer te vergroenen kan regenwater ook beter wegstromen of opgevangen worden. Ook helpt groen bij het tegengaan van hittestress en geeft groen meer schaduw in het dorp.
- Het Rengerspark in Rengerswetering wordt als het gaat om groen in de wijken als goed voorbeeld gegeven. Aandachtspunten liggen volgens de deelnemers in de meer bestrate delen van het dorp. De groene long die er was in Spakenburg is verdwenen, er wordt geopperd om deze terug te brengen.
- Daarnaast wordt nog een keer benoemd dat groen wat er al is moet behouden blijven. Met name de groene polder is het behouden waard.

- De meeste deelnemers zijn bereid zelf klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Als grootste hobbel om dit te doen wordt het onderhoud van groen genoemd. Ook wordt aangegeven dat mensen soms niet goed weten waar ze moeten beginnen. Het kan erg complex zijn om duurzaam en klimaatadaptief te wonen.
- Er wordt door diverse deelnemers geopperd om als gemeente regentonnen aan te bieden of een voucher te verstrekken voor mensen om een regenton aan te kunnen schaffen. Volgens een deelnemer zou een regenton net zo normaal moeten zijn als een afvalbak.
- Het plaatsen van waterdoorlatende tegels, bijvoorbeeld op parkeerplekken, wordt genoemd als laagdrempelige eerste stap voor een meer klimaatbestendige gemeente. Ook schoolpleinen en speeltuinen zouden groen aangelegd kunnen worden, of geschikt kunnen worden gemaakt voor waterafvoer.
- De deelnemers zijn het er over eens dat draagvlak bij bewoners belangrijk is bij het vergroenen van het dorp. De gemeente zou een actieve rol kunnen nemen door voorlichting te geven over waarom groen in de wijk zo belangrijk is en welke innovatieve opties er zijn om te verduurzamen en te vergroenen. Ook het aanleggen van een voorbeeldtuin wordt als optie genoemd om anderen te inspireren.
- De rol van de gemeente wordt daarnaast gezien als coördinator voor verschillende initiatieven. Ook zou de gemeente de samenwerking met andere gemeenten en andere stakeholders op moeten zoeken in dit vraagstuk.
- Een andere rol voor de gemeente zien de deelnemers in het meefinancieren voor mensen die klimaatadaptieve maatregelen niet zelf kunnen betalen. Volgens de deelnemers zou de gemeente verder woningbouwcorporaties moeten stimuleren om meer groen aan te leggen.

Klimaat en circulariteit

- Net als voor het thema klimaat en weer wordt rentmeesterschap genoemd als belangrijk onderwerp. Goed zorgen voor de gemeente en het klimaat is belangrijk voor de toekomst en de inwoners.
- Verduurzaming en circulariteit zijn een grote opgave. Ambities en realiteit liggen – mede door grote investeringen die nodig zijn – vaak ver uit elkaar, dus daarvoor moet gewaakt worden vinden de deelnemers. Het stellen van doelen is volgens de deelnemers wel belangrijk. Een deelnemer oppert om doelstellingen in kleine stukjes te knippen om zo de opgave behapbaar te maken.
- Door diverse deelnemers wordt aangegeven dat het voor de gemeente goed zou zijn om bij nieuwe investeringen aan de voorkant te bekijken of gebruikte materialen hergebruikt kunnen worden. Een voorbeeld dat gegeven wordt is om in oude boerderijen (bijvoorbeeld op Eemdijk) nieuwe woningen te realiseren, of als dat niet kan waar mogelijk de materialen te hergebruiken voor nieuwbouw. Dit is recent al eens gebeurd en is een succes voor het thema circulariteit.
- Ook bij dit thema komt terug dat de deelnemers de polder graag open willen houden. Het zou mooi zijn als de polder gebruikt kan worden voor een circulaire economie: door lokaal voedsel te verbouwen en verkopen. Een deelnemer stelt dat Bunschoten voorop zou moeten lopen met het circulair maken van de veeteelt. Ook lokale voedselbossen worden geopperd als mogelijkheid.
- Circulariteit is volgens de deelnemers ook toe te passen op kleinere schaal en binnen bestaand beleid: bijvoorbeeld door te stimuleren dat mensen de levensduur van producten verlengen door ze door te verkopen op de kledingmarkt of af te staan aan de Genadebank. Dat kan mogelijk ook meer gestimuleerd worden, want dat zijn mooie initiatieven.
- Het slim omgaan met afvalstromen en hier energie uithalen wordt ook door de deelnemers aangehaald als aandachtspunt bij circulariteit. Soms moet je daarom omdenken. De biogascentrale is vanuit circulair oogpunt volgens de deelnemers waardevol. Iemand anders oppert om het aanbiedstation om te dopen tot materialenbank.

- De meeste deelnemers geven aan zelf meer te willen doen om energieneutraal te worden en biodiversiteit te bevorderen. Een laagdrempelige optie is om een klein stukje van een tuin op te offeren voor wilde bloemen. Dat betekent wel dat de gemeente de uitdaging aan moet gaan om in de toekomst “Spakenburgse tuintjes” (versteende tuin) te voorkomen. Een idee dat genoemd wordt is om een “groenste tuin verkiezing” te houden, om mensen te stimuleren hun tuin te vergroenen.
- Verduurzamen is voor mensen met weinig kennis een dilemma omdat de nieuwe innovaties nog voortdurend in ontwikkeling zijn. Het is daarom lastig te bepalen wat de beste oplossing is. Voorlichting vanuit de gemeente hierover zou kunnen helpen.
- Het aanreiken van laagdrempelige oplossingen voor het verduurzamen van woningen zou ook welkom zijn. Bijvoorbeeld over hoe je energie kan besparen, het slim omgaan met regenwater, het hergebruiken van afvalwater en andere opties.
- Een aantal deelnemers spreekt de hoop uit dat het nieuwe afvalbeleid aantoonbaar leidt tot betere resultaten voor circulariteit. Hoe omgegaan wordt met afval is een aandachtspunt, niet alleen wat betreft het scheiden en hergebruiken van afval, maar ook met betrekking tot het voorkomen van zwerfval in de natuur.
- De deelnemers zien net als bij het thema klimaat en weer een stimulerende rol voor de gemeente. Een idee dat genoemd wordt is om pilots op te zetten voor circulaire initiatieven en deze te financieren. Iemand anders onderstreept het belang van voorlichting, niet alleen over verduurzaming, vergroening en meer circulariteit aan woningbezitters, maar ook op scholen.
- Er zijn diverse organisaties bezig met circulariteit in de gemeente. Daarom noemen deelnemers als aandachtspunt dat de gemeente in gesprek moet blijven met de organisaties die aan een duurzamere toekomst werken.

Klimaat en Energietransitie

- Voor de energietransitie is er bij veel van de deelnemers een belangrijk punt van zorgen: het landschap in de polder moet open blijven. Het merendeel van de deelnemers geeft aan geen horizonvervuiling te willen. Zonneparken en windmolens in het buitengebied zijn daarom voor de meesten niet wenselijk. Hoe duurzaamheidsdoelen dan wel behaald moeten worden is een belangrijke vraag in dit thema.
- Er is vanuit de deelnemers behoefte aan duidelijkheid over de opgave. Hoeveel stroom moeten we opwekken? Wat is daar voor nodig? En hoe bepalen we wat het beste is voor de toekomst? Bij het opwekken van duurzame energie, in welke vorm dan ook, moet er volgens de deelnemers altijd een afweging worden gemaakt wat de impact op de omgeving is. Daarbij moet ook worden gekeken naar de lange termijn. De deelnemers zijn het er over eens dat men niet achteraf spijt wil krijgen van maatregelen die nu worden genomen.
- De voorkeur wordt uitgesproken om te beginnen met het volleggen van de daken van huizen en bedrijfshallen met zonnepanelen. Er wordt ook geopperd om te kijken naar zonnepanelen op het water.
- Onder de deelnemers waren de meningen verdeeld als het gaat om windmolens. Kleine windmolens op bedrijven worden als alternatief genoemd.
- De biogascentrale wordt ook in dit thema een aantal keer aangehaald. Diverse deelnemers zijn van mening dat er opnieuw gekeken zou moeten worden naar het benutten van biogas in de gemeente voor verwarmingssystemen in de gemeente. Andere deelnemers vinden het niet nuttig om in te zetten op biogas als woningen straks gasloos moeten zijn. Er moet volgens een deelnemer een stappenplan komen om gasloos te worden. Een eerste stap is om geen woningen meer aan te sluiten op het gas.
- Het Eemmeer en de Nijkerkernauw worden genoemd als mogelijkheden voor warmte en koudeopslag (aquathermie).

- Ook bij dit thema wordt geconstateerd dat de ontwikkelingen heel hard gaan. Soms kan de regelgeving dat niet bijbenen. Een aantal deelnemers zouden het een goed idee vinden als de gemeente meer toe zou staan om mee te experimenteren, zeker met nieuwe slimme innovaties. De gemeente zou in ieder geval geen remmende werking mogen hebben.
- Veel van de deelnemers zouden zelf een bijdrage willen leveren aan de energietransitie. De betaalbaarheid van verduurzaming is ook in dit thema meerdere keren genoemd. Voor mensen met minder inkomen of een groot gezin is het heel lastig om zelfvoorzienend wonen te realiseren. Daarnaast kan niet iedereen zelf beslissen over duurzaamheidsmaatregelen, bijvoorbeeld omdat zij een woning huren.
- De rol van de gemeente is volgens de deelnemers ook bij dit thema om de regie te nemen. Bijvoorbeeld om koude en warme stromen vanuit bedrijven aan elkaar te matchen. De gemeente kan meer kijken naar nieuwe ideeën en innovaties, bijvoorbeeld door mee te werken aan pilots. Daarnaast wordt geopperd dat de gemeente woningbouwcorporaties en VVE's stimuleert om de woningvoorraad energieneutraal te maken.
- Een idee wat meerdere keren terugkomt is om mee te werken aan een voorbeeldwoning waarbij mensen zelf kunnen ervaren hoe zij hun woning energieneutraal kunnen maken. Daarnaast moet er hard gewerkt worden aan bewustwording. Energiebesparing is vaak de makkelijkste weg. Soms betekent dat afscheid nemen van oude energie-onzuinige apparaten, maar dat weet niet iedereen.
- Ook het (financieel) stimuleren van energiebesparende maatregelen of duurzame energie is volgens de deelnemers bij een taak van de gemeente.
- Meerdere deelnemers geven aan dat de gemeente de beslissing over de energietransitie samen met verschillende betrokkenen moet maken. Er wordt benoemd dat besluitvorming op basis van gegevens op cijfers op papier vanachter het bureau een valkuil is. Daarnaast moet er ook oog zijn voor de nadelen van bepaalde maatregelen. De deelnemers verwachten een kritische blik van de gemeente op wat de beste optie is.
- Alle opties zouden goed moeten worden onderzocht. Waarschijnlijk zal een combinatie van mogelijkheden de beste oplossing zijn. Welke afweging er ook gemaakt wordt, het uitgangspunt zou volgens de deelnemers moeten zijn dat de opbrengst niet ten koste mag gaan van de gemeenschap en het milieu.

We kijken terug op een geslaagde meedenkavond. Wij bedanken de tafelhosts voor hun inzet om de avond en wethouder Wim de Jong en Tony van Echten voor hun inspirerende verhalen over de toekomst van de gemeente en de Omgevingsvisie. Tenslotte bedankt aan alle aanwezigen voor hun digitale deelname.

